

יחסי בית ספר-הורים

ד"ר עידית פסט

המחלקה לחינוך
סמסטר א' תשפ"ג
קורס מספר
יום ג' 12-14
שעת קבלה: בתיאום מראש
אימייל: fast@bgu.ac.il

הקורס יעסוק באחת הדילמות המרכזיות העומדות בפני אנשי חינוך וקובעי מדיניות: תפקידם של הורים במערכת החינוך והיחסים איתם. באיזו מידה יש לאפשר להורים מעורבות בהתנהלות היומיומית של בית הספר, בתהליך הלמידה, ובקביעת מדיניות? האם מעורבות הורים תורמת להישגי התלמידים? ואם כן, מעורבות מאיזה סוג? מה ההבדל בין מעורבות הורים למען ילדם לבין מעורבות הורים קולקטיבית? מה עושים כשיש קונפליקטים בין בית הספר להורים? כיצד מורות ומנהלות מתנהלות מול מעורבות הורים ותופסות אותה? וכיצד דפוסים של אי-שוויון חברתי פועלים בקשר בין בית הספר להורים? כדי לדון בסוגיות אלה, הקורס ישלב בין חומרי קריאה אקדמיים, מסמכי מדיניות, וניסיונם המעשי של הסטודנטים. נשתמש בידע הקיים בספרות האקדמית בישראל ובעולם כדי להתמודד עם שאלות הנוגעות ליחסי הורים-בית הספר ביומיום של מערכת החינוך בישראל.

דרישות הקורס ופירוט מרכיבי הציון:

קריאה: הסטודנטים נדרשים לקרוא את כל החומרים המוגדרים כקריאת חובה. כל הפריטים נמצאים באתר moodle.

תגובות קריאה: 25% מהציון בקורס יינתנו על שלוש תגובות קריאה שיוגשו במהלך הסמסטר באתר הקורס. הוראות מפורטות להגשת התגובה יינתנו בשיעור. התגובה יכולה להיות על כל אחד מהמאמרים לקריאה באותו שבוע, כל עוד זהו מאמר אמפירי (הצגה של מחקר) ולא כתבת עיתון, דו"ח, פרק מספר, או מאמר סקירה. המאמרים המתאימים לתגובה מסומנים בכוכבית. את תגובת הקריאה יש להגיש עד זמן השיעור בשבוע בו בחרתן להגיב.

מטלת אמצע: 15% מהציון בקורס יינתנו על מטלת אמצע קורס שתוגש בזוגות.

עבודה סופית: 60% מהציון הסופי בקורס יינתן על מטלה מסכמת. פרטים נוספים על המטלה יינתנו בהרצאות ובאתר הקורס.

ציון עובר בקורס הינו 65.

הצהרת קורונה

יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.

הצהרת מגוון וסבלנות

הקורס שואף לתמוך בכל סטודנט וסטודנטית ללא קשר למוצאה הלאומי, דתי או עדתי, מצב כלכלי, מגדר, נטייה מינית, דתיות, גיל, נכות או לקות למידה, ארץ מוצא, עמדה פוליטית, או כל מאפיין אחר שמשמעותי עבור היושבות והיושבים בכיתה. ברצוני לאפשר סביבה של כבוד הדדי ומקום לדיאלוג המאפשרים למידה משמעותית ואני מעודדת אתכם לפנות אלי בכל עניין.

תכנית השיעורים ורשימת קריאה

(יתכנו שינויים ברשימת הקריאה במהלך הקורס, במידה ויהיו תשלח על כך הודעה מסודרת).

25.10.2022 יום האישה

01.01.2022 מבוא לקורס: מהו קשר בית ספר-הורים, מהי מעורבות הורים בחינוך ולמה הם חשובים?

קריאת חובה

נוי, ב. (2014). של מי הילד הזה. הוצאת מופ"ת. עמודים 37-26, 57-43. גרסא אלקטרונית זמינה דרך הספרייה.

קריאת רשות

*Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.

*Ferrara, M. M. (2009). Broadening the Myopic Vision of Parent Involvement. *School Community Journal*, 19(2), 123-142.

Wilder, S. (2014). Effects of parental involvement on academic achievement: A meta-synthesis. *Educational Review*, 66(3), 377-397

חלק א – הורים

08.11.2022 הון חברתי

קריאת חובה

*Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American journal of sociology*, 94, S95-S120. **Pg. S109-S116.**

קריאת רשות

*Von Otter, C. and Stenberg, S. Å. (2015). Social Capital, Human Capital and Parent-Child Relation Quality: Interacting for Children's Educational Achievement?. *British Journal of Sociology of Education* 36(7): 996-1016.

*Horvat, E. M., Weininger, E. B., & Lareau, A. (2003). From social ties to social capital: Class differences in the relations between schools and parent networks. *American educational research Journal*, 40(2), 319-351.

*Sampson, R. J., Morenoff, J. D., & Earls, F. (1999). Beyond social capital: Spatial dynamics of collective efficacy for children. *American sociological review*, 633-660.

15.11.2022 הון תרבותי

קריאת חובה

*Lareau, A., Evans, S., & Yee, A. (2016). The rules of the game and the uncertain transmission of advantage: Middle-class parents' search for an urban kindergarten. *Sociology of Education*, 89(4), 279-299.

קריאת רשות

*Calarco, J. M. (2014). Coached for the classroom: Parents' cultural transmission and children's reproduction of educational inequalities. *American Sociological Review*, 79(5), 1015-1037.

*Lareau, A. (1987). Social class differences in family-school relationships: The importance of cultural capital. *Sociology of education*, 73-85.

Lareau, A. (2015). Cultural knowledge and social inequality. *American sociological review*, 80(1), 1-27

*Lareau, A., & Horvat, E. M. (1999). Moments of social inclusion and exclusion race, class, and cultural capital in family-school relationships. *Sociology of education*, 37-53.

Opportunity Hoarding 22.11.2022

קריאת חובה

Lewis, A. E., & Diamond, J. B. (2015). *Despite the best intentions: How racial inequality thrives in good schools*. Oxford University Press. **Chapter 5**. Electronic version available.

קריאת רשות

*Kelly, S., & Price, H. (2011). The correlates of tracking policy: Opportunity hoarding, status competition, or a technical-functional explanation?. *American Educational Research Journal*, 48(3), 560-585.

Lewis-McCoy, R. H. (2014). *Inequality in the promised land: Race, resources, and suburban schooling*. Stanford University Press. **Introduction**. Electronic version available

*Lyken-Segosebe, D., & Hinz, S. E. (2015). The politics of parental involvement: How opportunity hoarding and prying shape educational opportunity. *Peabody Journal of Education*, 90(1), 93-112.

*Murray, B., Domina, T., Petts, A., Renzulli, L., & Boylan, R. (2020). "We're in this together": Bridging and bonding social capital in elementary school PTOs. *American Educational Research Journal*, 57(5), 2210-2244.

*Sattin-Bajaj, C., & Roda, A. (2020). Opportunity hoarding in school choice contexts: The role of policy design in promoting middle-class parents' exclusionary behaviors. *Educational Policy*, 34(7), 992-103

הצטלבויות והורים "אחרים" במרכז 29.11.2022

קריאת חובה

*ארדריך, ל., גולדן, ד., ורברמן, ס. (2018). אימהות וניווט החינוך בבית הספר: מבט השוואתי. *ביטחון סוציאלי* 103: 237-261.

קריאת רשות

*Vincent, C., Rollock, N., Ball, S., & Gillborn, D. (2012). Being strategic, being watchful, being determined: Black middle-class parents and schooling. *British Journal of Sociology of Education*, 33(3), 337-354.

*Allen, Q. (2013). "They think minority means lesser than" Black middle-class sons and fathers resisting microaggressions in the school. *Urban education*, 48(2), 171-197.

*Carreón, G. P., Drake, C., & Barton, A. C. (2005). The importance of presence: Immigrant parents' school engagement experiences. *American Educational Research Journal*, 42(3), 465-498.

Diamond, J. B., & Gomez, K. (2004). African American parents' educational orientations: The importance of social class and parents' perceptions of schools. *Education and Urban Society*, 36(4), 383-427.

*Lavee, E., & Benjamin, O. (2015). Working-class mothers' school involvement: a class-specific maternal ideal?. *The Sociological Review*, 63(3), 608-625.

*Lechuga-Pena, S., Becerra, D., Mitchell, F. M., Lopez, K., & Sangalang, C. C. (2019). Subsidized housing and low-income mother's school-based parent involvement: Findings from the fragile families and child wellbeing study wave five. *Child & Youth Care Forum*, 48(3): 323-338.

*Morgan, E. H., & Stahmer, A. C. (2020). Narratives of single, black mothers using cultural capital to access autism interventions in schools. *British Journal of Sociology of Education*, 1-18.

*Posey-Maddox, L., & Haley-Lock, A. (2020). One size does not fit all: Understanding parent engagement in the contexts of work, family, and public schooling. *Urban Education*, 55(5), 671-698.

*Reynolds, A. D., Crea, T. M., Medina, J., Degnan, E., & McRoy, R. (2015). A mixed-methods case study of parent involvement in an urban high school serving minority students. *Urban Education*, 50(6), 750-775.

Rollock, N., Gillborn, D., Vincent, C., & Ball, S. J. (2014). *The colour of class: The educational strategies of the Black middle classes*. Routledge. **Chapter 5**. Electronic version available.

*Yan, W. (1999). Successful African American students: The role of parental involvement. *Journal of Negro Education*, 5-22.

06.12.2022 הצטלבויות והורים "אחרים" במרכז – המשך (איד אל פיטר, יתכנו שינויים)

קריאת חובה

Baquedano-López, P., Alexander, R. A., & Hernández, S. J. (2013). Equity issues in parental and community involvement in schools: What teacher educators need to know. *Review of research in education*, 37(1), 149-182.

13.12.2022 הורים, בית ספר, וערכים

קריאת חובה

*Knafo, A. (2003). Contexts, relationship quality, and family value socialization: The case of parent–school ideological fit in Israel. *Personal relationships*, 10(3), 371-388.

קריאת רשות

*Hauser-Cram, P., Sirin, S. R., & Stipek, D. (2003). When teachers' and parents' values differ: Teachers' ratings of academic competence in children from low-income families. *Journal of Educational Psychology*, 95(4), 813.

*Schneider, M., Marschall, M., Teske, P., & Roch, C. (1998). School choice and culture wars in the classroom: What different parents seek from education. *Social Science Quarterly*, 489-501.

*Elgad-Klonsky, S., & Tamir, E. (2019). An ideological clash of worldviews in State religious schools in Israel. *International Journal of Educational Development*, 70, 102083.

חלק ב – פרספקטיבת בית הספר

20.12.2022 מורות

קריאת חובה

*Lasky, S. (2000). The cultural and emotional politics of teacher–parent interactions. *Teaching and Teacher Education*, 16(8), 843-860.

קריאת רשות

*Addi-Racah, A., & Arviv-Elyashiv, R. (2008). Parent empowerment and teacher professionalism: Teachers' perspective. *Urban Education*, 43(3), 394-415.

*Bæck, U. D. K. (2010). 'We are the professionals': a study of teachers' views on parental involvement in school. *British Journal of Sociology of Education*, 31(3), 323-335.

*Hughes, J. N., Gleason, K. A., & Zhang, D. (2005). Relationship influences on teachers' perceptions of academic competence in academically at-risk minority and majority first grade students. *Journal of school psychology*, 43(4), 303-320.

*Schaedel, B., Freund, A., Azaiza, F., Hertz-Lazarowitz, R., Boem, A., & Eshet, Y. (2015). School Climate and Teachers' Perceptions of Parental Involvement in Jewish and Arab Primary Schools in Israel. *International Journal About Parents in Education*, 9(1).

*Thijs, J., & Eilbracht, L. (2012). Teachers' perceptions of parent–teacher alliance and student–teacher relational conflict: Examining the role of ethnic differences and “disruptive” behavior. *Psychology in the Schools*, 49(8), 794-808.

אדי-רקח, א', וגרינשטיין, י (2016). יחסי מורים הורים בבית הספר: סוגי הון כמסגרת לבחינת מעורבות הורים בבית הספר. דו"ח מחקר למדען הראשי, משרד החינוך.

*כהן זכריה, מ', וטובין, ד' (2022). מילים מתריסות, מעשים צייתנים - התמודדות צוות מחנכות עם בעיות מתמידות. עיונים במנהל ובארגון החינוך.

*שויעי, ת' וטובין, ד' (2022). יום הורים כטקס וסמל, בתוך: עידית טבק ואיציק גילת (עורכים) מבטים מצטלבים – שותפות חינוכית בין הורים לצוותי החינוך. מופת

27.12.2022 מנהלות – הגשת מטלות אמצע בזוגות

קריאת חובה

*Addi-Racah, A., & Ainhoren, R. (2009). School governance and teachers' attitudes to parents' involvement in schools. *Teaching and Teacher Education*, 25(6), 805-813

קריאת רשות

*Horvat, E. M., Curci, J. D., & Partlow, M. C. (2010). Parents, principals, and power: A historical case study of “managing” parental involvement. *Journal of School Leadership*, 20(6), 702-726.

*Lareau, Annette, and Vanessa Lopes Muñoz. 2012. “‘You’re Not Going to Call the Shots’ Structural Conflicts between the Principal and the PTO at a Suburban Public Elementary School.” *Sociology of Education* 85(3):201–18.

חלק ג – "אז מה אפשר לעשות?"

03.01.2023 תוכניות התערבות

קריאת חובה

*Symeou, L., Roussounidou, E., & Michaelides, M. (2012). " I Feel Much More Confident Now to Talk With Parents": An Evaluation of In-Service Training on Teacher-Parent Communication. *School Community Journal*, 22(1), 65-87.

קריאת רשות

Smith, T. E., & Sheridan, S. M. (2019). The effects of teacher training on teachers' family-engagement practices, attitudes, and knowledge: A meta-analysis. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 29(2), 128-157.

*Ishimaru, A. M., Lott, J. L., Torres, K. E., & O'Reilly-Diaz, K. (2019). Families in the Driver's Seat: Catalyzing Familial Transformative Agency for Equitable Collaboration. *Teachers College Record*, 121(11), 1-39.

*Ishimaru, A. M., & Takahashi, S. (2017). Disrupting racialized institutional scripts: Toward parent–teacher transformative agency for educational justice. *Peabody Journal of Education*, 92(3), 343-362.

10.01.2023 סדנת סימולציות יחסי בית ספר-הורים (נפגשים ב12:00, מיקום ימסר בהמשך).

17.01.2023 סיכום סדנא וקורס